

Notat

Til Folketingets Arbejdsmarkedsudvalg

1. november 2006

Høringsnotat vedr. lovforslag om ændring af ansættelsesbevisloven (ændring af godtgørelsesniveauet).

Sag nr. 6200-0004

Lovforslaget om ændring af ansættelsesbevisloven blev sendt i høring den 13. oktober 2006 med frist for afgivelse af bemærkninger senest den 25. oktober 2006.

Følgende organisationer har afgivet høringssvar:

Dansk Arbejdsgiverforening, Sammenslutningen af Landsbrugets Arbejdsgiverforeninger, Landsorganisationen i Danmark, Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd, Akademikernes Centralorganisation, Sundhedskartellet, Finanssektorens Arbejdsgiverforening, Ledernes Hovedorganisation, Kommunernes Landsforening, Danske Regioner, Centralorganisationernes Fællesudvalg, Kommunale Tjenestemænd og Overenskomstansatte og Kristelig Fagbevægelse.

Derudover er der kommet bemærkninger fra Liberale Erhvervs Råd (LIBER), som ikke direkte er blevet hørt.

Følgende organisationer mv. har ikke som sådan haft bemærkninger til lovforslaget, udover en generel tilslutning til lovforslaget: Sammenslutningen af Landsbrugets Arbejdsgiverforeninger, Danske Regioner, Ledernes Hovedorganisation.

1. Bemærkninger fra organisationerne på lønmodtagerside

1.1. Generelle bemærkninger

Organisationerne på lønmodtagerside er generelt utilfredse med lovforslaget, som anses for at være en svækkelse og forringelse af lønmodtagernes retsstilling og en væsentlig svækkelse af lovens præventive effekt.

Flere organisationer henviser til, at det forhold at godtgørelser er skattefritaget, ikke kan begrunde en sænkelse af godtgørelsesniveauet og at skattefriheden ikke har sammenhæng med stigningen i antallet af sager.

Flere organisationer henviser også til, at forslaget vil være procesbelastende og medføre flere sager, idet der med ændringerne skabes usikkerhed om udmåling af godtgørelser.

Endelig har flere organisationer fremført, at godtgørelsesniveauet på 1000 kr. ved undskyldelige mangler bør fjernes, idet niveauet ikke sikrer en effektiv håndhævelse af loven.

s. 2/6

1.2. Konkrete bemærkninger

LO er stærkt utilfredse med lovforslagets indhold. LO fortrækker dog, at godtgørelsesniveauet fastsættes i selve loven frem for i en bekendtgørelse.

LO henviser i høringssvaret til tidligere høringssvar, der er afgivet i forbindelse med udstedelsen af den nu ophævede bekendtgørelse. Af høringssvaret fra januar 2004 fremgår det, at LO mener, at en nedsættelse af godtgørelsesniveauet er i strid med EU-rettens effektivitetsprincip – særlig når henses til antallet af sager om mangelfulde ansættelsesbeviser. LO efterlyser en redegørelse for forholdet til EU-retten.

Forholdet til overenskomsterne

LO påpeger, at lovforslaget alene vil få virkning for de ikke-overenskomstdækkede lønmodtagere, idet loven kan fraviges, hvis overenskomstparterne har gennemført EF-direktivet, der ligger til grund for loven.

LO mener, at der med forslaget skabes en ubalance mellem reguleringen i det fagretlige og det civilretlige system. Denne ubalance er i strid med den danske model – og den ånd, som direktivet oprindeligt blev implementeret i. LO mener endvidere, at de uorganiserede og ikke-overenskomstdækkede virksomheder belønnes, fordi de med forslaget sikres hjemmel til at betale en lavere godtgørelse.

Efter LO's vurdering er der risiko for, at antallet af sager vil blive øget markant, bl.a. fordi begrebet "undskyldelige omstændigheder" vurderes at kunne give anledning til mange fortolkningsspørgsmål førend det bliver endeligt afklaret. Opgøret med den faste godtgørelsespraksis til fordel for en mere nuanceret godtgørelsesfastsættelse vil ligeledes gøre sagsbehandlingen mere omfattende.

Efter LO's vurdering, er 1.000 kr.-godtgørelsen i strid med EU-rettens effektivitetsprincip. LO efterlyser en EU-retlig vurdering af dette spørgsmål.

Endelig anfører LO, at ikrafttrædelsesbestemmelsen indeholder et element af tilbagevirkende kraft, idet sanktioneringen bør knytte sig til det retsgrundlag, som var gældende på aftaletidspunktet.

FTF's synspunkter ligger på helt samme linie som LO.

KTO finder at det er unødvendigt at sænke godtgørelsesniveauet, idet det sender et forkert signal om, at et korrekt ansættelsesbevis ikke er så vigtigt. KTO er dog tilfreds med at forslaget trods alt har til formål at sikre, at godtgørelsesrammen i højere grad bliver udnyttet, herunder særligt muligheden for at forhøje godtgørelsen ved skærpende omstændigheder.

Sundhedskartellet anser det for et indgreb i aftalemodellen, at man ved lov nedsætter godtgørelsesniveauet, idet det vil få en direkte afsmittende effekt på

den overenskomstdækkede del af arbejdsmarkedet. Sundhedskartellet henviser til, at der i aftalen om ansættelsesbeviser på det kommunale område er henvist til godtgørelsesniveauet på 26 uger efter den hidtidige bekendtgørelse. En nedsættelse af rammen via lovgivning vil derfor få virkning for det overenskomstdækkede arbejdsmarked, som ellers har mulighed for at aftale sig ud af loven.

Sundhedskartellet henviser til, at der 13 år efter lovens vedtagelse fortsat er mange arbejdsgivere, som ikke lever op til loven, hvilket giver stor usikkerhed for de ansatte. Kartellet henviser endvidere til, at godtgørelsesniveauet i stedet burde sættes op. Sundhedskartellet henviser til, at en arbejdsgiver har en måned til at sørge for at opfylde sine forpligtelser efter loven, hvilket – og så set i lyset af de elektroniske hjælpemidler, herunder elektroniske opdateringer pr. e-mail - må være tilstrækkeligt til også at afhjælpe almindelige travlhed og undskyldelige forsinkelser.

Kristelig Fagbevægelse mener, at den generelle nedsættelse af godtgørelsesniveauet fra 26 uger til 13 ugers løn er acceptabel set i lyset af domspraksis, men at der ved skærpene omstændigheder fortsat bør kunne udmåles en godtgørelse på op til 26 ugers løn, idet der ikke er en tilstrækkelig beskyttelse ved arbejdsgiverens bevidste tilsidesættelse af loven. Hvis den foreslåede formulering fastholdes anbefaler Kristelig Fagbevægelse, at formuleringen ”op til halvdelen” erstattes med en præcis angivelse, fx 20 uger. Kristelig Fagbevægelse anfører, at hvis det er skattefriheden, som er et problem, bør der tages højde herfor ved en ændring af skattereglerne.

Akademikernes Centralorganisation henviser til, at en overholdelse af loven er til gavn både for arbejdsgivere og ansatte, idet en opfyldelse af lovens betingelser kan medvirke til at forebygge evt. senere tvister om, hvilke løn- og ansættelsesvilkår, som er gældende. Dette er særlig relevant for akademikere i den private sektor, som er uden overenskomst, og hvor ansættelsesbeviset derfor er et væsentligt holdepunkt for at kende sine rettigheder. AC henviser til, at domstolene allerede i dag med de gældende regler har mulighed for med udmåling af godtgørelse at tage hensyn til de konkrete omstændigheder - både med hensyn til formildende og de skærpene omstændigheder. Endelig foreslår AC, at Arbejdsmarkedets Ankenævn får kompetence til at tilkende godtgørelser efter loven.

2. Bemærkninger fra organisationerne fra arbejdsgiverside

Dansk Arbejdsgiverforening støtter generelt forslaget, men mener ikke, at det er tilstrækkeligt. DA mener, at der er elementer i forslaget, som vil give anledning til unødige tvister og for høje godtgørelser og at ændringen ikke vil medføre færre sager. DA ønsker, at lovforslaget gøres klarere på en række punkter. Bl.a. efterlyser DA, at det klart fremgår af lovforslaget, at formålet er at få en generel nedsættelse af godtgørelsesniveauet, og at det i langt højere grad skal indgå i vurderingen, hvorvidt manglen har haft konkret betydning. Dette signal bør klart sendes til domstolene. Således bør godtgørelsen ligge under det nuværende niveau på 5000 kr., hvor manglen ikke har haft betydning og 10.000, hvor manglen har haft betydning.

DA henviser til, at loven er byrdefuld for arbejdsgiverne – særligt efter ændringen af loven fra 2002, hvorefter *alle* væsentlige forhold i ansættelsen nu skal fremgå af ansættelsesbeviset. Arbejdsgiveren kan derfor ikke altid være sikker på, om nu alle væsentlige forhold er indeholdt i ansættelsesbeviset.

DA mener, at loven har medført et usædvanligt stort antal sager og høje godtgørelser i forhold til andre lande og hvad der i øvrigt var forudsat, da man vedtog direktiv og gennemførte loven

DA mener, at det høje godtgørelsesniveau, som er takstmæssigt udformet, og skattefriheden er medvirkende til, at lønmodtageren holder sig i bevidst uvidenhed frem for at få evt. uklarheder om ansættelsesvilkårene afklaret med arbejdsgiveren og at fagforeningerne slavisk kører sagerne uden at der skeles til, om manglerne har haft reelt betydning.

DA mener, at der er en tendens hos domstolene til, at godtgørelse efter ansættelsesbevisloven bliver brugt som et plaster på såret for andre ikke så gunstige ansættelses- og lønvilkår.

DA anfører, at bestemmelsen om godtgørelse ved skærpende omstændigheder bør udgå, idet den kan misbruges af lønmodtagere til at blive påberåbt i alle situationer og vil i øvrigt fortsat medføre et stort antal sager og en evt. generelt højere godtgørelse i visse sager. DA mener, at sigtet med lovændringen bør være at nedsætte erhvervslivets byrder både med hensyn til belastning og med hensyn til godtgørelsesniveau. DA mener, at en godtgørelsesramme på 13 uger er tilstrækkelig også i tilfælde af skærpende omstændigheder. DA er enig i godtgørelsesniveauet på 1000 kr. i bagatelsager, men anbefaler, at bestemmelsen alligevel justeres så den kan anvendes enten ved undskyldelige mangler eller hvis manglen ikke har haft konkret betydning.

Efter direktivet er der mulighed for i de kollektive overenskomster at aftale, at arbejdsgiveren har 15 dage til at rette eventuelle mangler (nach-frist-regel) DA ønsker, at dette også blive muligt for ikke-overenskomstdækkede arbejdsgivere, og at mulighederne efter direktivet bør undersøges nærmere.

DA ønsker ikrafttrædelsesbestemmelsen skærpet, således at ændringen finder anvendelse på alle verserende sager. DA anbefaler i øvrigt, at der i bemærkningerne til ikrafttrædelsesbestemmelsen præciseres, hvornår en sag anses for at være rejst.

Kristelig Arbejdsgiverforening (KA) mener, at den hidtidige praksis for udmåling af godtgørelser har været helt ude af proportioner i forhold til forfølgelsen. Men samtidig er KA bekymret for, at man ved at godtgørelsen i hvert enkelt tilfælde skal udmåles under hensyntagen til sagens omstændigheder, får langt flere unødige retssager og at det bliver sværere at indgå forlig. KA foreslår at retspraksis i forhold til den nuværende rammet på 26 indskrives i loven, samt en godtgørelse på maksimalt 1000 kr. i tilfælde, hvor manglen ikke har haft konkret betydning.

Finanssektorens Arbejdsgiverforening finder det positivt, at godtgørelsesniveauet foreslås nedsat og støtter dermed lovforslaget. FA mener, at lovforslaget får reel præventiv effekt samtidig med at man undgår, at loven kommer til at fungere som en pengemaskine.

3. Advokatrådet

Advokatrådet finder, at lovbemærkningerne lægger op til et mere nuanceret godtgørelsesniveau og at domstolene dermed får mulighed for at udmåle godtgørelser med en større spændvidde end tilfældet er i dag. Der vil i særlige situationer kunne tilkendes en godtgørelse på mere end 10.000 kr., som er det gældende niveau for væsentlige mangler.

Da loven træder i kraft 1. januar 2007 og får virkning for alle godtgørelseskrav der rejses herefter, vil arbejdsgiveres tidligere overtrædelser af loven kunne føre til fastsættelse af en højere godtgørelse, hvis kravet først rejses efter 1. januar. Advokatrådet finder det retssikkerhedsmæssigt uheldigt, at der i disse situationer lovgives med tilbagevirkende kraft og forslår at bestemmelsen genovervejes.

4. Centrets bemærkninger:

Vedr. spørgsmålet om forholdet til overenskomsterne

Indledningsvis skal centret bemærke, at i forbindelse med implementeringen af ansættelsesbevisdirektivet i 1992, blev det tillagt betydning, at der var parallelitet mellem godtgørelsesniveauet i det civilretlige og det fagretlige system. Dette fremgår også af bemærkningerne til loven fra 1992. Godtgørelsesniveau på op til 26 uger blev således fastlagt af den siddende minister efter forhandling med parterne.

Ansættelsesbevisloven finder ikke anvendelse, hvis der ved kollektiv overenskomst er indført tilsvarende forpligtelser som efter direktivet. Lovforslaget vedrører derfor det ikke-overenskomstdækkede arbejdsmarked, samt dele af det ellers overenskomstdækkede område, som har valgt ikke at implementere direktivet ved aftale. Afhængig af hvordan parterne har valgt at implementere ved aftale, kan lovforslaget dog få afsmittende virkning også for den del af overenskomstdækkede arbejdsmarked, der har implementeret direktivet ved aftale. Men i modsætning til den hidtidige godtgørelsesbestemmelse, er det ikke efter lovforslaget et krav, at der bliver parallelitet mellem godtgørelsesniveauet i det civile og fagretlige system.

Om nach-fristen bemærkes, at det er en regel, der giver en overenskomstdækket arbejdsgiver en frist på 15 dage til at rette mangler, der påpeges af lønmodtageren. Reglen kan alene bruges i forhold til overenskomstdækkede lønmodtagere – dette fremgår af det bagvedliggende direktiv. Nach-frist reglen kan derfor ikke udvides til at omfatte det ikke-overenskomstdækkede arbejdsmarked.

Vedr. betragtninger om procesbelastning pga. ”undskyldelige omstændigheder” og om spændvidden i godtgørelsesniveauet medfører øget sagsmængde

Det er formentlig korrekt, at ændringerne medfører – i hvert til fald den første tid – en øget sagsmængde.

*Vedr. DA's ønske om en yderligere af præcisering forslagens formål i lovbe-
mærkningerne*

Lovforslagets formål vil blive præciseret i de almindelige bemærkninger.

Vedr. 1000-kr. godtgørelse

Centret finder ikke grundlag for at ændre bestemmelsen, fordi reglen trods den lavere godtgørelse må anses for at kunne få en betydning.

I bemærkningerne til lovforslaget er undskyldeligheden illustreret med et forkert husnummer i forbindelse med virksomhedens flytning fra nummer 2 til nummer 6 på X-vej. Eksemplet illustrerer, at 1000 kr. reglen skal gælde for banaliteter.

Vedr. godtgørelse for skærpende omstændigheder

Det vil i lovforslaget blive præciseret, at bestemmelsen indebærer, at der vil være mulighed for i særlige tilfælde at udmåle godtgørelser, der overstiger niveauet fastsat i Højesterets dom fra 1997. I øvrigt foreslås lovteksten ændret så "halvdelen" erstattes med 20 uger.

Vedr. sanktionsbestemmelsen og spørgsmålet om en effektiv håndhævelse af EU-retten

Med hensyn til LO's ønske om at få forholdet til EU-rettens effektivitetsprincip nærmere belyst, kommenterede centret allerede i et høringsbrev til parterne i maj 2004 på forslagens forhold til EU-retten. Det fremgik af brevet, at ministeriet ikke mener, at en nedsættelse af godtgørelsesniveauet gav anledning til problemer i forhold til EU's effektivitetsprincip. Dette spørgsmål/problem blev i øvrigt hverken rejst af Justitsministeriet eller Advokatrådet. Sidstnævnte afgav et omfattende høringssvar. Centret mener, at lovforslaget er fuldt ud i overensstemmelse med EU-retten, og mener derfor ikke, at der er behov for en yderligere afklaring heraf.

Vedr. spørgsmålet om tilbagevirkende kraft

Advokatrådet og LO har påpeget at lovforslaget indeholder et element af tilbagevirkende kraft. Ikrafttrædelsesbestemmelsen har ikke givet Justitsministeriet anledning til bemærkninger og Justitsministeriet mener ikke, at Advokatrådets bemærkninger bør give anledning til ændringer af lovforslaget.